

18 באוגוסט 2016

לכבוד

מר אביגדור ליברמן

שר הביטחון

בפקס : 03-6976218

שלום רב,

הנדון: פרסום התוכנית "המקלות והגזרים" כלפי האוכלוסיה הפלסטינית בגדה

1. אנו פונים אליך בעקבות פרסומים בתקשורת ביום 17.8.16 על תוכנית חדשה שלך, "מקלות וגזרים", שייעודה להתוות את מדיניות הצבא כלפי האוכלוסיה הפלסטינית בגדה המערבית. מהותה של התוכנית להעניק "גזרים" לכפרים ועיירות מסוימים ולהכות ב"מקלות" במקומות אחרים, וזאת, כך לפי הפרסום, בהתאם לקריטריון יחיד, והוא מספר תושבי אותו כפר, עיירה או עיר שהיו מעורבים באירועים ביטחוניים.

2. **תכנית זו מתעלמת מחובותיו הבסיסיות של המפקד הצבאי בשטח הכבוש, ועומדת בסתירה מהותית לעקרונות המשפט ההומניטרי הבינלאומי שאמורים להנחות את הצבא בבואו לפעול בגדה המערבית.**

3. תקנה 43 לתקנות האג מטילה על המפקד הצבאי חובה לשמור על הסדר והחיים הציבוריים לטובת האוכלוסייה המוגנת בשטח הכבוש. את זאת עליו לעשות כנאמן, בהתאם לאינטרסים של האוכלוסייה המקומית, בסבירות ובהגינות. עליו למצוא את האיזון הראוי בין האינטרס של האוכלוסיה המוגנת לבין צרכי הביטחון.

4. בחמשת העשורים שחלפו, הפרה ישראל פעם אחר פעם את חובותיה לדאוג לאוכלוסיה הפלסטינית המוגנת. הדוגמאות לכך רבות ומגוונות, החל מהימנעות לתכנן ולפתח כפרים פלסטינים באזורים תחת שליטה ישראלית בלעדית, וכלה בהענשת חפים מפשע בגין מעשיהם של אחרים. כעת אתה, כשר ביטחון האמון על פעולות הצבא, מבקש להעמיק עוד יותר את התנערות הצבא מחובותיו, תוך הרחבת הפגיעה בזכויות התושבים המוגנים.

5. התמודדות עם מציאות ביטחונית מורכבת וקשה באמצעות מימוש חלקי וסלקטיבי של חובתו הבסיסית של המפקד הצבאי לדאוג לצרכי האוכלוסיה הפלסטינית, הינה פסולה ובלתי חוקית, לא כל שכן על פי הקריטריון שעליו מתבססת התכנית הנוכחית. אין זה מחובתם של תושביה הפלסטינים של הגדה המערבית "להוכיח" לצבא "התנהגות טובה" כדי שהכפר שלהם יחובר לרשת המים או כדי שיתאפשר להם לבנות גני משחקים לילדיהם. אין מדובר ב"גזרים" או בפרסים, אלא בזכויות יסוד שחובה על הצבא לדאוג למימושם, וזאת מתוקף שליטתו בשטח כבוש. כמו כן, הכאה ב"מקל" של תושבי עיירה שלמה בשל מעשי בודדים מהווה ענישה קולקטיבית, האסורה באיסור מוחלט על פי

המשפט ההומניטרי הבינלאומי. מדיניות שמייצרת הכבדות מכוונות על חיי היום יום של אוכלוסיה שלמה, ובכללם זקנים, נשים וטף, שלא כחלק מהתמודדות עם צורך ביטחוני קונקרטי אלא כמדיניות עקרונית שנועדה להפוך את החיים לקשים מנשוא, מהווה מדיניות פסולה ולא חוקית.

6. מתוקף תפקידך כשר ביטחון מוטלת עליך אחריות חשובה לוודא כי ההוראות והעקרונות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי עומדים תמיד בבסיס המדיניות הישראלית בגדה המערבית. אנו קוראים לך מחד גיסא להרחיב את התוכנית כך שתכלול את מכלול חובותיו של המפקד הצבאי בכל הנוגע למימוש זכויות האוכלוסיה המקומית, ומאידך גיסא, לגנוז מיידית את אמצעי הענישה וההכבדה הקולקטיביים הלא חוקיים הכלולים בה.

בברכה,

רונית סלע

מנהלת יחידת זכויות האדם בשטחים הכבושים

העתק:

מר אחז בן ארי, היועץ המשפטי של מערכת הביטחון, בפקס 03-6976746
תא"ל שרון אפק, הפרקליט הצבאי הראשי, בפקס 03-5694526